

Massoure acaba aquest examen amb la següent reflexió: «Un altre element que ha —hauria— d'incitar-nos encara a relativitzar la noció de *gasconitat* és la variabilitat, ensems ràpida i molt extensa, de la cultura gascona; [...]» Amb les transformacions econòmiques i demogràfiques, la desertificació de l'espai rural, hom troba zones en què ja no es parla el gascó. I el conferenciant s'interroga: Quina pot ser la *gasconitat* de les zones on el gascó ja no es parla?

El final de la conferència és fet d'algunes citacions de Jean Séguy, tretes de cartes que va escriure a Jacques Allières i Xavier Ravier i en les quals l'il·lustre filòleg deia, entre altres coses (carta d'abril 1972): [la determinació de les àrees lingüístiques] «és perfectament vàlida si es fa l'areologia dels fets un per un; però si hom pretén fer l'areologia integral, superposant tots els criteris coneguts, aquesta només val per a àrees molt petites [...]; quant a les àrees grans, són àrees fictícies [«bidon»].»

Massoure declara en conclusió: «L'ambició de Jean Séguy era una ambició científica, quasi la de fer una equació de l'idioma.» Acaba citant Séguy (carta citada) —en donem l'original francès, «d'estil directe i pitoresc»— com el qualifica Massoure:

Désormais, je peux crever tranquille. L'idée fixe qui me hantait depuis trente ans est réalisée : à partir de 47 milliards de chiures de mouches scrupuleusement intégrées, arriver, par une série d'abstractions à la fois mathématiques et réalistes, à faire tenir le gascon dans une formule ou un schéma. Voilà qui est fait, avec la carte Distances linguistiques. Ce n'est pas beau ni même joli, mais ça y est.

Michel CAMPRUBÍ
Universitat de Toulouse II-le Mirail

XXVè Curs de Sociolingüística de la Nucia «Ensenyament, context sociolingüístic i codificació de les llengües a l'Estat espanyol» (9, 10, 16 i 17 de novembre de 2012). — Els dies 9 i 10, i 16 i 17 de novembre de l'any 2012 ha tingut lloc la 25a edició dels Cursos de Sociolingüística de la Nucia, la qual, sota el títol «Ensenyament, context sociolingüístic i codificació de les llengües a l'Estat espanyol», ha fet un recorregut per la situació de les llengües a l'Estat espanyol. Aprofitant aquesta circumstància certament especial, l'organització ha preparat per a l'edició del 2012 un programa en què, a mode de síntesi, s'ha oferit una panoràmica actualitzada de la situació de la llengua catalana, especialment referida al present i el futur de l'ús social, de l'ensenyament i de l'estandardització de la llengua. A més, s'ha volgut fer participants de la reflexió diversos especialistes en les altres llengües de l'Estat espanyol: l'aragonès, l'occità de la Vall d'Aran, l'asturià, l'espanyol, l'eusquera i el gallec, les quals s'enfronten a uns reptes sociolingüístics, normatius, educatius, etc., paral·lels als del català. Novament aquest curs ha estat organitzat des de la Seu Universitària de la Nucia i des de la Universitat d'Alacant —en concret, del Vicerectorat de Cultura, Esports i Política Lingüística— i ha comptat amb la col·laboració inestimable de l'Ajuntament de la Nucia i de l'Institut Superior d'Investigació Cooperativa IVITRA.

El curs l'encetà el professor Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC, amb una presentació titulada «Perspectives en la codificació i l'estandardització del català». En aquesta intervenció es repassà el procés de codificació del català i s'apuntaren els horitzons cap als quals s'orientarà la nova normativa de l'IEC, unitària i alhora respectuosa amb la variació. Vicent Brotons, professor de la Universitat d'Alacant (UA) i director de la Unitat per a l'Educació Multilingüe (UEM) de la UA, recordà, per la seua banda, el procés que ha recorregut l'ensenyament del català al País Valencià fins a l'actualitat, i reflexionà sobre els reptes que planteja actualment el plurilingüisme en l'ensenyament i sobre les respostes que se n'ha donat tant des del govern valencià, com des d'Escola Valenciana i la UEM, proposta aquesta darrera compromesa amb el català i el pluri-

lingüisme real en l'ensenyament. La panoràmica de l'ensenyament del català la tancà el professor Miquel Àngel Pradilla (IEC), amb la ponència «Ensenyament de la llengua i context sociolingüístic», el qual féu una presentació territorial, amb dates sintètiques sobre el conjunt de la llengua, de la situació sociolingüística de la llengua catalana i, en concret, dels diferents graus de penetració del català dins el sistema educatiu als diversos territoris de llengua catalana.

Les sessions dedicades a les altres llengües de l'Estat espanyol començaren amb la intervenció del professor Jordi Suïls, de la Universitat de Lleida, que parlà sobre la «Situació sociolingüística i ensenyament de l'aranès». El caràcter fronterer de la Vall d'Aran, tant a nivell polític com orogràfic i lingüístic, particularitza aquest territori i l'allunya dels veïns, tant de catalans com occitans, i tot plegat té conseqüències en la situació sociolingüística de l'aranès, molt diferent de la sort que ha patit la resta de l'occità, però particular també respecte al català veí. L'accés a l'ensenyament de l'aranès, especialment amb el programa d'immersió, permet l'optimisme envers aquest illot lingüístic occità a l'Estat espanyol. No té la mateixa sort l'aragonès, la situació del qual ens presentà la professora de la Universitat de Saragossa Maria Pilar Benítez en «L'amostranza d'a luenga aragonesa: un prozesu en (de)construcción». En aquesta ponència es féu un repàs de la història de l'aragonès, des de l'esplendor medieval fins als debats sobre l'estatus lingüístic i la codificació de la llengua, encara vigents, i amb una referència final al procés d'inclusió de l'ensenyament de l'aragonès en el sistema educatiu oficial, ben costós, precari i actualment amenaçat. També ha cuejat fins a dates ben recents el procés de codificació del galleg, segons indicà el professor Manuel González González (Reial Acadèmia Gallega) quan es referí al «Proceso de codificación do galego», del qual féu una panoràmica històrica en què perfilà els diferents sectors en conflicte i el consens al qual s'ha arribat en l'actualitat. I fou el professor Xosé Henrique Monteagudo Romero (Reial Acadèmia Gallega) qui, en la ponència «Situación sociolingüística e ensino do galego», completà la imatge sobre el galleg, amb dades sobre l'ús, el coneixement, l'estatus social i l'ensenyament d'aquesta llengua, la qual ha viscut canvis sociolingüístics molt grans en els darrers vint anys. En aquesta línia anà també la intervenció del professor Jostxu Madariaga (Universitat del País Basc), «El euskara en el siglo XXI. El papel de la educación», que presentà la situació de l'eusquera en el segle XXI i remarcà la importància que estava tenint el sistema educatiu en la normalització lingüística. Finalment, per a tancar aquesta revisió de la situació de les llengües regionals de l'Estat espanyol, el professor José Enrique Gargallo (Universitat de Barcelona) es referí als «Romanços de frontera a la Pell de brau», és a dir, a varietats lingüístiques que són enclavaments o zones de transició lingüística particulars a l'Estat espanyol. És el cas del «galleg d'Astúries» (l'anomenat «gallegoasturià» amb una mirada asturianista), dels enclavaments de llengua portuguesa a tocar de Portugal, del benasquès, etc., la situació sociolingüística dels quals és variable.

Els reptes, però, no solament afecten les llengües minoritzades, sinó que l'espanyol, llengua de l'Estat i amb una codificació assolida fa segles, també n'ha d'encarar algun. D'açò parlà el professor José Antonio Pascual, membre de la RAE, en la ponència «La idea del policentrismo en la lengua española», on presentà com a necessària i natural la inclusió de la variació diatòpica en la norma de l'espanyol. El professor Juan Carlos Moreno Cabrera també es referí a l'espanyol en la intervenció «El imperio de la lengua común. Ideología, política y economía del españolismo lingüístico», per bé que en aquest cas se centrà en l'entramat ideològic que des de determinats sectors es basteix al voltant del concepte de «llengua comuna» associat a l'espanyol. D'aquest concepte, segons el professor Moreno Cabrera, l'espanyolisme lingüístic n'ha fet diverses elaboracions ideològicament interessades com a estratègia de minorització de les altres llengües de l'Estat. Aquests atacs cap a les llengües minoritàries, però, no són exclusius d'Espanya, sinó que és un dels trets que permeten definir al professor Hans-Ingo Radatz (de la Universitat de Bamberg, Alemanya) el concepte de «Llengües Regionals Occidentals» en una proposta de marc teòric per a la tipologització de les llengües regionals europees. Açò s'explicà en la ponència que tancà el curs: «Per a una tipologia sociolingüística: les Llengües Regionals Occidentals (= LleROc) com a tipus configuracional».

Al capdavant, aquest XXVè Curs de Sociolingüística de la Nucia ha constituït un espai de reflexió sobre el passat, present i futur de la llengua catalana i de les altres llengües de l'Estat espanyol, les quals s'han trobat i es troben en una situació semblant a la nostra, amb reptes a superar en aspectes com l'ús social, l'ensenyament o l'acceptació de la diversitat. Ha estat, doncs, un esdeveniment ben notable de l'agenda de l'any 2012, tant per la qualitat acadèmica dels ponents i de les aportacions fetes, com també per la quantitat d'alumnes —cent tres— que hi han participat.

Jordi M. ANTOLÍ MARTÍNEZ
Universitat d'Alacant-IVITRA

Setmana Alcover a Campos, Mallorca (10-16 desembre de 2012). — El 2012 se celebrà el 150è aniversari del naixement de Mossèn Antoni Maria Alcover, declarat institucionalment Any Alcover pel Consell de Mallorca amb l'objectiu de divulgar i homenatjar la seva obra.

Amb la coordinació de la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Campos, i per extensió de la biblioteca municipal, es varen organitzar una sèrie d'actes per a tots els públics amb l'objectiu d'homenatjar i difondre l'important llegat de Mn. Alcover i donar-lo a conèixer als campaners. En aquests actes culturals hi han tengut cabuda conferències, projeccions de cinema, teatre, narracions, amb la intenció d'arribar al màxim de persones i que aquestes coneguin l'obra de Mn. Alcover o hi profunditzin. Dits actes es varen concentrar en una setmana (del 10 al 16 de desembre) on es mobilitzaren col·lectius d'associacions, escoles, la Institució Alcover, conferenciants, músics, etc.

Cal esmentar les conferències divulgatives pronunciades per tres persones conegedores de la seva figura i obra, conferències amb temàtiques diferenciades que per aquest motiu foren més enriquidores per al públic assistent.

En primer lloc, el dilluns 10 de desembre va tenir lloc la conferència «Antoni Maria Alcover, colós de la llengua catalana», a càrrec del filòleg i fill il·lustre de Campos, Joan Veny i Clar. Presentà el conferenciant el regidor de cultura de l'Ajuntament de Campos, Guillem Ginard Sala, que va fer un resum de la seva prolífica i extensa trajectòria. A l'acte també hi assistí el batle de Campos, Sr. Guillem Sagreras.

Durant el seu parlament, Joan Veny tractà de diferents aspectes de l'obra de Mn. Alcover relacionats amb la lingüística, de la seva obra cabdal, el *Diccionari Català-Valencià-Balear*, del seu caire polemicista, de l'organització del primer Congrés Internacional de la llengua catalana, entre d'altres.

El dimarts 11 de desembre va tenir lloc la conferència «Antoni M. Alcover i les rondalles, 150 anys», a càrrec de la Sra. Maria Magdalena Gelabert, autora de diversos llibres de lingüística i gerent de la Institució Alcover a Manacor. La conferència impartida tractà de diversos aspectes biogràfics de Mn. Alcover, així com de l'impacte de les rondalles mallorquines dins la societat mallorquina, els arquetips, personatges, temàtiques, acompanyant-se dels dibuixos originals de les rondalles, projectats en la presentació. Després d'aquesta conferència va tenir lloc l'obertura de l'exposició itinerant de la Institució Alcover a la biblioteca i també del gegantó de Mn. Alcover. La Institució Alcover, amb seu a la ciutat de Manacor, té com a objectiu recolzar i impulsar els estudis relacionats amb la figura i obra d'Antoni Maria Alcover. Ubicada en un casal del segle XIX, que és biblioteca i museu permanent, s'hi realitzen nombrosos actes de difusió. L'exposició itinerant «que s'ha realitzat a nombrosos indrets de Mallorca», consta de vuit panells explicatius de la vida i obra de Mn. Alcover amb fotografies. El gegantó de Mn. Alcover fou realitzat per commemorar el 150è aniversari del seu naixement i ens mostra l'il·lustre filòleg amb vestimenta de canonge portant un volum de les *Rondalles Mallorquines* i un volum del *Diccionari Alcover-Moll*.